

حماس در بیانیه‌ای با تسلیت به رهبر انقلاب نوشت: «این شهدا، مجموعه‌ای از بهترین رهبران ایران بودند که در حمایت از مسئله فلسطین و یاری و کمک به مبارزه ملت ما، پشتیبانی از مقاومت فلسطین مواضع شرافتمندانه و افتخارآمیزی داشتند.» جنبش جهاد اسلامی شهادت آیت‌الله رئیسی و دکتر امیرعبداللّه‌ایان را «ضایعه‌ای بزرگ برای ایران و ملت فلسطین» خواند. حزب‌الله لبنان در بیانیه‌ای با تسلیت به امام عصر، رهبر انقلاب و مردم عنوان کرد: «سیدابراهیم رئیسی، حامی جنبش‌های مقاومت و مجاهدان آن در تمام مسئولیت‌های خود بود، او همچنین خادم مخلص و صادق ملت عزیز ایران و نظام جمهوری اسلامی ایران، یار وفادار مقام معظم رهبری و امید بزرگ تمام مظلومان جهان بود.» فالح الفیاض، رئیس حشدالشعبی عراق، نیز در بیانیه‌ای درباره این سانحه‌عنوان کرد:«آن فقیدوبزرگوار، همواره مواضع قاطعانه، محکم و اصولی در قبال مسئله فلسطین و حمایت از مردم این سرزمین در مقابله با ماشین کشتار وحشیانه رژیم صهیونیستی در دفاع از سرزمین و مقدسات آنها اتخاذ کرد.» سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله لبنان، عبدالملک الحوثی رهبر انصارالله ومهدی المشاطرئیس شورای‌عالی سیاسی یمن، کمیته‌های مقاومت فلسطین، سیدعمار حکیم رهبر جریان حکمت ملی عراق و آیت‌الله سیستانی مرجع بزرگ شیعیان عراق ازجمله جریان‌ها و چهره‌های نزدیک به ایران و عضو محورمقاومت بودند که صمیمانه با ایران ابراز همدردی کردند و بر نقش رئیس جمهوری شهیدوشهیدامیرعبداللّه‌ایان در تقویت مقاومت پرداختند. در میان واکنش‌های کم تعداد مقامات غربی می‌توان به: ابراز تسلیت شارل میشل رئیس شورای اروپا، جوزپ بورل مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، رافائل گروسی مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، لوییجی مایو نماینده ویژه اروپا در امور خلیج فارس، وزارت خارجه فرانسه وسخنگوی ناتواشاره کرد.

رسانه‌های بین‌المللی درباره شهادت مقامات ایرانی چه گفتند؟

روزنامه گاردین با اشاره به سانحه تلخ سقوط بالگرد حامل آیت‌الله رئیسی و وزیر خارجه درباره رویکرد دیپلماتیک آنان نوشت: «با آغاز ریاست ابراهیم رئیسی، ایران در واکنش به بدعهدی غرب فعالیت غنی‌سازی اورانیوم خود را افزایش داد هرچند همزمان میز مذاکرات را هم ترک نکرد. همچنین ایران و عربستان ماه مارس ۲۰۲۳در اقدامی غافلگیرانه روابط دیپلماتیک خود را احیا کردند.» این نشریه انگلیسی به تحریم‌های غرب علیه ایران و تأثیر این تحریم‌ها در عدم‌دسترسی به قطعات به‌روز ناوگان هوایی ازجمله تجهیزات هلی‌کوپتر اذعان داشته‌است. گاردین همچنین به رویدادهای منطقه‌ای ماه‌های اخیر و نقش ایران در حل بحران غزه به‌عنوان محرک مهم سیاست خارجه دولت رئیسی پرداخته و به رویارویی بی‌سابقه ایران و اسرائیل هم اشاره کرده‌است.»

نیوزویک در گزارشی با اشاره به جزئیات سانحه سقوط بالگرد رئیس‌جمهوری در جنگل‌های ارسباران نوشت: «رئیسی، رئیس سابق قوه قضاییه، در ژوئن ۲۰۲۱به‌عنوان رئیس جمهوری انتخاب شد و قرار بود در سال آینده برای دومین دوره چهار ساله مجدداً نامزد شود. پیروزی او یک پیروزی بزرگ برای نخبگان اصولگرای ایران محسوب می‌شد؛ اما مرگ رئیسی در زمانی ناآرام برای منطقه رخ داد، زیرا ایران به‌عنوان یک بازیگر پیشرو در بحران خاورمیانه حول جنگ جاری بین اسرائیل و جنبش مقاومت فلسطینی حماس در نوار غزه ظاهر شده‌است. ایران حامی حماس و ائتلافی غیررسمی موسوم به «محور مقاومت» است که از زمان آغاز جنگ غزه بارهبری حماس حملاتی را از لبنان، عراق، سوریه و یمن علیه اسرائیل انجام داده‌است.» سی‌ان‌ان به نقل از خبرنگارهای داخلی ایران ضمن اشاره به حادثه تلخ یکشنبه که منجر به شهادت سیدین رئیس جمهوری و وزیر خارجه کشورمان شد، نوشت: «سانحه سقوط بالگرد حامل رئیس‌جمهوری و وزیر خارجه ایران در حالی رخ داد که خاورمیانه به واسطه گسترش دامنه جنگ در غزه درگیر بحرانی جدی است.» این خبرنگاری آمریکایی سقوط بالگرد را پس از درگیری اخیر ایران و اسرائیل مورد اشاره قرار داده نوشت: «بالگرد حامل رئیس‌جمهوری ووزاری خارجه ایران تنهاچند هفته بعد از پاسخ تند ایران به حمله توریستی اسرائیل به کنسولگری این کشور در دمشق رخ داد؛ حمله‌ای توریستی که پاسخ موشکی و پهپادی تند ایران را به دنبال داشت.» این رسانه به تحولات خاورمیانه و درگیری میان اسرائیل و حماس اشاره و ادعاکرد: «هنوز سایه رویارویی میان ایران و اسرائیل بر منطقه سنگین است.»

قاطعیت شهید رئیسی در برابر آمریکا

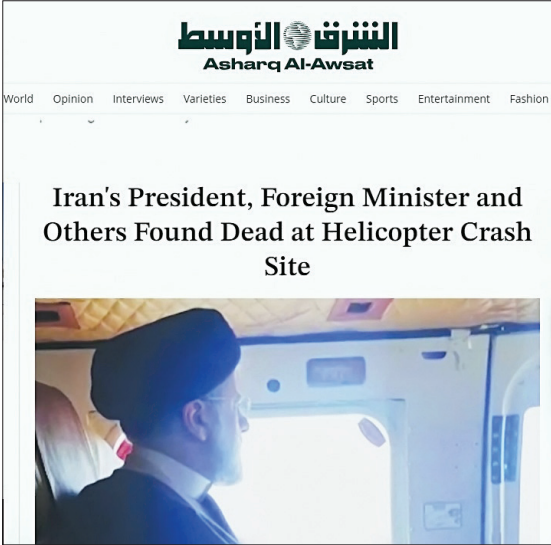
سایت روزنامه ایندیپندنت در گزارشی به دوره سه ساله ریاست جمهوری رئیسی اشاره کرد و نوشت: «انتخاب ابراهیم رئیسی در زمانی اتفاق افتاد که روابط تهران و واشنگتن به‌ویژه پس از تصمیم دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری سابق آمریکا، در سال ۲۰۱۸مبنی بر خروج یکجانبه آمریکا از توافق هسته‌ای به بهانه محدودکردن غنی‌سازی اورانیوم ایران در ازای رفع تحریم‌ها، متشنج بود.» ایندیپندنت با یادآوری مواضع قاطع آیت‌الله رئیسی در برابر آمریکا افزود: «درحالی‌که رئیسی اعلام کرد تمایل دارد دوباره به توافق باقدرت‌های جهانی بپیوندد، مذاکرات برای بازگرداندن این توافق در ماه‌های اول دولت او متوقف شد. رئیسی در سپتامبر ۲۰۲۱به سازمان ملل متحد گفت: «تحریم‌ها راه جدید جنگ آمریکا با ملت‌های جهان است. سیاست «سروکب حداکثری» ایران همچنان ادامه دارد. ما چیزی بیش از آنچه حق ماست نمی‌خواهیم.»

تداوم سیاست‌های ایران در منطقه

فایننشال تایمز در گزارشی پیرامون شهادت رئیس‌جمهوری ایران نوشت: «مرگ رئیسی در زمان سختی برای ایران رخ داد؛ چراکه اقتصاد ایران در مواجهه با تحریم‌های ایالات متحده مبارزه می‌کند و ایران نخستین حمله مستقیم خود به اسرائیل را از خاک خود در ماه گذشته به تلافی حمله اسرائیل به ساختمان کنسولگری ایران در دمشق انجام داد که منجر به شهادت تعدادی از فرماندهان سپاه پاسداران شد.» فایننشال تایمز به نقل از یکی از مقامات ایرانی که نامش را ذکر نکرده، نوشته: «سیاست‌های کلان ایران با قدرت کامل ادامه خواهد یافت و در نتیجه شاهد تغییر استراتژیک نخواهیم بود.»

نقش شهیدامیرعبداللّه‌ایان در ارتقای روابط ایران و لبنان

پایگاه‌الجزیره‌انگلیسی نیزضمن اشاره‌به این‌سانحه‌تلخ‌ابتدابه‌واکنش‌کشورهای منطقه و پیام‌های تسلیت رهبران و سران کشورهای جهان و به تفکیک پیام‌های همدردی کشورهای مختلف اشاره و در گزارشی مجزا به زندگینامه و سوابق شهید رئیسی اشاره کرده‌است. این خبرنگاری قطری با تأکید بر نقش دکتر امیرعبداللّه‌ایان در روابط ایران ولبنان نیز نوشت:«طبیعتاًوزیر خارجه ایران در لبنان چهره‌ای برجسته‌بودو ابراهیم رئیسی در این‌کشور جایگاه خاصی داشت.» الجزیره نوشت به‌شهادت‌رسیدن رئیس‌جمهوری ایران طبیعتاً روابط دیپلماتیک میان تهران و بیروت را تحت‌تأثیر قرار نمی‌دهد. این خبرنگاری در ادامه به‌تحركات امیرعبداللّه‌ایان اشاره‌کرد و نوشت‌که وزیر خارجه ایران در سال‌های اخیر به‌ویژه بعد از آغاز جنگ اسرائیل و غزه بارها به لبنان باه داشت، این سفرها با توجه به نزدیکی حزب‌الله لبنان به ایران از اهمیت خاصی برخوردار بوده‌است.» الشرق‌الاوسط انگلیسی هم به ابعاد حادثه سقوط بالگرد و عملیات جست‌وجوونجات‌پرداخته‌بهبه‌مهم‌ترین‌فعالیت‌های دوران ریاست‌جمهوری آیت‌الله رئیسی اشاره کرده‌است:«در دوران رئیسی، ایران اورانیوم رادر بالاترین سطوح، غنی‌کرده‌است و همکاری‌های استراتژیک با روسیه داشته‌است. به علاوه، ایران برای نخستین بار در تاریخ سیاسی منطقه، در بحبوحه جنگ علیه غزه، یک حمله موشکی و پهپادی به اراضی اشغالی اسرائیل انجام داده‌است. همچنین حمایت‌های همیشگی‌اش را از حزب‌الله لبنان در مبارزه با اسرائیل داشته‌است.»

نیوزویک در گزارشی با اشاره به جزئیات سانحه سقوط بالگرد رئیس‌جمهوری در جنگل‌های ارسباران نوشت: «رئیسی، رئیس سابق قوه قضاییه، در ژوئن ۲۰۲۱به‌عنوان رئیس جمهوری انتخاب شد و قرار بود در سال آینده برای دومین دوره چهار ساله مجدداً نامزد شود. پیروزی او یک پیروزی بزرگ برای نخبگان اصولگرای ایران محسوب می‌شد؛ اما مرگ رئیسی در زمانی ناآرام برای منطقه رخ داد، زیرا ایران به‌عنوان یک بازیگر پیشرو در بحران خاورمیانه حول جنگ جاری بین اسرائیل و جنبش مقاومت فلسطینی حماس در نوار غزه ظاهر شده‌است

بازتاب بین‌المللی شهادت رئیس‌جمهوری مجاهد و همراهان

همبستگی چشمگیر جهانی با جمهوری اسلامی ایران

📌 **(عبدالباست انصاری / راضیه زرگری)** از ابتدای انتشار اخبار حول سقوط بالگرد آیت‌الله رئیسی و همراهان در تبریز، موجی از واکنش‌ها از سوی مقامات

کشورهای منطقه و جهان در ابراز همبستگی با ایران و اعلام آمادگی برای هر نوع همکاری و امدادسانی به راه افتاد. خبر سانحه برای هوایمای آیت‌الله رئیسی و همراهان به سرعت در صدر اخبار جهان قرار گرفت و موجی از تحلیل‌ها و خبررسانی‌ها در این‌باره در رسانه‌های سراسر جهان به راه افتاد. مسئله‌ای که حکایت از اهمیت تحولات ایران و جایگاه بالای مقامات ایرانی در جهان دارد. بدون انراق، حجم پرداخت مقامات و رسانه‌های منطقه‌ای و جهانی به سانحه رخ‌داده برای رئیس‌جمهوری ایران، دست‌کمی از نحوه پوشش وقایع مشابه داخلی آنان نداشت. مقامات بسیاری از کشورهای منطقه به ابراز همبستگی غالباً احساسی و صمیمانه و فراتر از ظواهر سیاسی و دیپلماتیک با ایران پرداختند. افزون بر آن بسیاری از کاربران عرب و جهان اسلام و حتی تعداد چشمگیری از کاربران دیگر کشورها به سبب علاقه‌مندی به ایران و حمایت مقامات کشورمان از غزه و ضدیت جمهوری اسلامی با اسرائیل، به ابراز نگرانی درباره وضعیت رئیس‌جمهوری و دعا برای سلامتی و نجات وی پیش از اعلام شهادت و تسلیت گسترده پس از اعلام قطعی خبر شهادت پرداختند. در ادامه نگاهی به واکنش‌های جهانی حول سانحه رخ‌داده برای آیت‌الله رئیسی و شهادت وی و همراهانش خواهیم داشت.

واکنش‌های جهانی به اخبار اولیه درباره سقوط هوایمما

انتشار اخبار اولیه از احتمال سقوط بالگرد رئیس‌جمهوری و همراهان، نگرانی بسیاری از مقامات کشورهای منطقه را برانگیخت. از ساعات ابتدایی انتشار این خبر، مقامات کشورهایی چون؛ عراق، چین، آذربایجان، هند، پاکستان، عربستان، ارمنستان، قطر، ترکیه، یمن، روسیه، فلسطین، عمان، مصر، کویت، اردن، سوریه، ونزوئلا، لبنان، افغانستان، امارات و… به ابراز همبستگی با ایران و ابراز تأثر از سانحه رخ‌داده پرداختند. چین، عربستان، ترکیه، آذربایجان، عراق، قطر و روسیه ازجمله کشورهایی بودند که از عصر و ساعات ابتدایی شب یکشنبه برای امدادسانی به ایران و کمک به فرآیند پیدا کردن بالگرد رئیسی و همراهان اعلام آمادگی کردند. رسانه‌ها از تجهیز ۴تیم با تجهیزات کامل برای کمک به عملیات جست‌وجوی ایران از سوی کشور عراق خبر دادند. وزارت خارجه قطر و عربستان نیز در بیانیه‌هایی اعلام کردند آماده هرگونه کمک‌رسانی به جمهوری اسلامی هستند. الهام علی‌اف نیز ضمن ابراز نگرانی درباره وضعیت بالگرد رئیس‌جمهوری و همراهان، از آمادگی برای ارائه تمامی کمک‌ها به ایران سخن گفت. اواخر شب یکشنبه ترکیه پس از درخواست ایران، اقدام به ارسال پهپادهای بیرقدار و آکینچی و بالگرد کوگا- که هر سه مجهز به تجهیزات دید در شب بودند- برای کمک به ایران کرد.

نشست کم‌سابقه روس‌ها با دعوت از سفیر ایران

حوالی ساعت ۲۲شب نیز، مقامات روسیه باتشکیل جلسه‌ای فوری وکم‌سابقه با حضور ولادیمیر پوتین، آندره بلوسوف وزیر دفاع، سرگئی شویگودبیر شورای امنیت ملی، والری گراسیموف رئیس ستاد مشترک روسیه، الکساندر کورنکوف وزیر شرایط اضطراری و ایگور لویتین دستیار ویژه پوتین کردند. این جلسه با دعوت از کاظم جلالی، سفیر جمهوری اسلامی، در مسکو برگزار شد. در این جلسه رئیس‌جمهوری روسیه ضمن ابراز همبستگی و ابلاغ پیام ناراحتی و تأثر به سفیر ایران، از ارسال پیام ویژه همبستگی و آمادگی روس‌ها برای رهبر انقلاب سخن گفته و به جلالی تأکید کرد ۲فروند هوایمما و ۵نیروی حرفه‌ای امدادی رابرای کمک به ایران آماده‌کرده‌است.

واکنش‌های محدود اروپایی‌ها

در این میان شارل میشل، رئیس‌شورای اروپا، از رصد اخبار سانحه سخن گفت. موضعی که به‌شکل مشابه‌ای سوی آنتونیو تاجانی، وزیر خارجه ایتالیا، نیز تکرار شد. یانز لارچیچ، کمیسر اتحادیه اروپا در امور بشردوستانه و مدیریت بحران، اعلام کرد سرویس ماهواره‌ای نقشه‌برداری سریع اروپا را به درخواست تهران برای کمک به یافتن بالگرد سانحه‌دیده فعال می‌کند. دفتر سخنگوی وزارت خارجه آمریکا نیز در بیانیه‌ای صرفاً از رصد اخبار حادثه سخن گفت. برخی منابع نیز از تشکیل جلسه فوری کاخ سفید با بایدن در رابطه با این سانحه خبر دادند. هیچ‌یک از مقامات کشورهای مطرح اروپایی و آمریکا، رأسا موضعی درباره سانحه اتخاذ نکردند و ابراز همبستگی با ایران نداشتند. آنتونیو گوتروش، دبیرکل سازمان ملل، نیز به ابراز نگرانی و بیان رصد اخبار سانحه، اکتفا کرد.

واکنش‌های جهانی پس از تأیید شهادت آیت‌الله رئیسی و همراهان

از بمبادا دوشنبه که گمانه‌ها حول شهادت آیت‌الله رئیسی و سایر سرنشینان تقویت شد اخبار و تحلیل‌های رسانه‌های بین‌المللی نیز به مرور داغ‌تر شد. با اعلام رسمی شهادت رئیس‌جمهوری، وزیر امور خارجه و سایر سرنشینان بالگرد، موجی از ابراز احساسات و تسلیت کشورهای منطقه و دیگر کشورها به راه افتاد. لیست مقامات، سازمان‌ها، گروه‌های منطقه‌ای و جریان‌های مختلف که برای ایران پیام تسلیت فرستادند، بسیار طولانی است. شی جین پینگ، رئیس‌جمهوری چین، در واکنش به تأیید شهادت آیت‌الله رئیسی گفت: «یک دوست خوب را از دست دادیم». نارندرا مودی، نخست‌وزیر هند، تلاش رئیس‌جمهوری شهید، در ارتقای روابط دو کشور را یادآوری کرد. انور ابراهیم، نخست‌وزیر مالزی، آیت‌الله رئیسی را «فردی متعهد به عزت مردم» خواند. میزضیایف، رئیس دولت ازبکستان «یاد آقای رئیسی را در قلب‌های ملت خود، برای همیشه ماندگار» خواند. شهپاز شریف، رئیس‌جمهوری پاکستان و نجیب میقاتی، نخست‌وزیر موقت لبنان به اعلام عزای